

Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem w ZSO nr 6 w Gdańsku

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez kadrę Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Gdańsku jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy placówki traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez członków personelu wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Kadra placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji, pamiętając o wytycznych szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego, wedle którego zadaniem realizowanym w szkole jest dążenie do optymalnego rozwoju psychofizycznego oraz wszystkich sfer osobowości człowieka poprzez pomoc w nabywaniu umiejętności życiowych i kształtowaniu dojrzałej i aktywnej postawy wobec życia.

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci

Podstawy prawne:

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606)
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm. -art. 23 i 24)
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.)

Objaśnienie pojęć używanych w dokumencie

1. Standardy Ochrony Małoletnich – przyjęty na potrzeby Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Gdańsku dokument regulujący kwestie ochrony dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem, mogącym mieć miejsce podczas realizacji zadań placówki, oraz zapewnienia dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa podczas realizacji tych zadań. Standardy deklarują wartość praw dziecka dla instytucji, pokazują, że traktujemy dziecko i młodego człowieka jak podmiot praw i ochrony, ułatwiają rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje, ustanawiają jasne procedury postępowania.

2. Pracownik placówki – osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, mianowania, powołania lub umowy cywilno-prawnej.
3. Pracownik administracji i obsługi szkoły – administracja, pracownicy kuchni, pracownicy sprzątający, konserwator, pracownicy szatni, dozorczy. Osoby z zewnątrz – pracownicy firm i instytucji współpracujących ze szkołą, wolontariusze.
4. Student – osoba odbywająca w szkole praktykę zawodową.
5. Dziecko – każda osoba do ukończenia osiemnastego roku życia.
6. Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny.
7. Zgoda rodzica dziecka – oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.
8. Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
9. Rodzaje krzywdzenia dziecka:
  - * przemoc fizyczna – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne;
  - * przemoc emocjonalna – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest w stanie sprostać;
  - * przemoc seksualna – to aktywność seksualna z udziałem dziecka (do 15 roku życia), podjęta przez dorosłego, nastolatka lub dziecko. Sprawca ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad swoją ofiarą;
  - * zaniedbywanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, brak nadzoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;
10. Intensywność krzywdy:
  - groźne dla życia/zdrowia
  - poważne zagrożenie
  - umiarkowane zagrożenie
11. Czynniki krzywdzenia dzieci – to wszelkie czynniki zwiększające prawdopodobieństwo, że dziecko doświadczy intencjonalnego lub nieintencjonalnego krzywdzenia, nieodpowiednich dla niego działań, które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju. Czynniki ryzyka mogą być związane ze środowiskiem społecznym, systemem rodzinnym, systemem szkolnym, mogą leżeć po stronie rodziców, dziecka lub innych dzieci w rodzinie.
  - Środowisko społeczne:
    - a) złe warunki materialne,

- b) złe warunki mieszkaniowe,
- c) brak dbałości o higienę (osobistą, otoczenia),
- d) bezrobocie,
- e) praca dorywcza,
- f) dyskryminacja.

• System rodzinny:

- a) samotny rodzic,
- b) rodzina wielodzietna,
- c) rodzina zastępcza/adopcyjna,
- d) brak uregulowanego życia domowego,
- e) wysoki poziom stresu,
- f) osoba wymagająca stałej opieki w domu,
- g) brak wsparcia ze strony rodziny/przyjaciół,
- h) przemoc w rodzinie,
- i) problemy w relacjach w rodzinie,
- j) kurator w rodzinie – w przeszłości, obecnie,
- k) karalność rodziców – wszczęte postępowanie/wyrok,
- l) interwencje policji,
- ł) pobyty w placówkach interwencyjnych.

• Rodzice:

- a) młodziutka matka lub ojciec,
- b) przewlekła choroba somatyczna rodzica,
- c) niepełnosprawność intelektualna rodzica,
- d) choroba psychiczna rodzica (depresja, inne),
- e) uzależnienie od alkoholu, narkotyków, leków, inne,
- f) rodzic jako ofiary przemocy w dzieciństwie,
- g) przeżywanie żałoby przez rodzica,
- h) brak zainteresowania rodziców higieną dziecka,
- i) brak zainteresowania rodziców potrzebami dziecka,
- j) niestosowanie się rodziców do zaleceń lekarza/pielęgniarki,
- k) depresja poporodowa matki,
- l) rodzic przebywający za granicą,
- ł) bezrobocie rodzica.

• Dziecko:

- a) brak opieki lekarskiej podczas ciąży,
- b) poród bez pomocy medycznej,
- c) zaburzony rozwój psychomotoryczny dziecka (do 3. roku życia),
- d) brak regularnych szczepień,
- e) brak opieki lekarskiej nad dzieckiem,
- f) choroba przewlekła,
- g) niepełnosprawność,
- h) odrzucenie dziecka,
- i) zaniedbana higiena dziecka,
- j) dziecko głodne/wychudzone, otyłe
- k) nieodpowiednie ubranie dziecka,
- l) urazy fizyczne na ciele dziecka,

ł) niepokojąca relacja rodzic – dziecko (rodzic unika kontaktu z dzieckiem, nie mówi do niego, nie uśmiecha się do dziecka),

m) tzw. trudne dziecko – często płacze, złości się, niespokojne, niejadek.

• Inne dzieci w rodzinie:

a) faworyzowanie jednego z dzieci,

b) dzieci z różnych związków,

c) partner niebędący ojcem dziecka,

d) dzieci hospitalizowane (choroba przewlekła, inne),

e) dzieci niepełnosprawne,

f) inne dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych/rodzinie zastępczej/rodzinie adopcyjnej.

• System szkolny:

a) odtrącenie dziecka przez grupę z powodu rasy, wyznania, narodowości, statusu społecznego lub finansowego, zaburzeń zdrowotnych, wyglądu lub zachowania,

b) nieudzielenie lub udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w niewystarczającym zakresie,

c) zły dobór metod pracy wychowawczej i dydaktycznej powodujący sytuację braku sukcesu i wsparcia dziecka,

d) faworyzowanie wybranych dzieci przez nauczyciela,

e) brak znajomości specyfiki zachowań dzieci zgodnej z wiekiem rozwojowym.

12. Osoba odpowiedzialna za Internet – wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.

13. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem – wyznaczony przez dyrektora placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Polityki w placówce.

14. Dane osobowe dziecka – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

15. Zespół interwencyjny – zespół powoływany przez dyrektora szkoły w przypadku zgłoszenia przez pracowników szkoły, rodziców lub uczniów faktu krzywdzenia dziecka.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 1

1. Pracownicy Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 6 w Gdańsku w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

2. w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.

3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

4. Po objęciu wychowawstwa w klasie i (albo w późniejszym terminie, jeśli uczeń dochodzi do grupy klasowej) wychowawca klasy zbiera za pomocą ARKUSZA DIAGNOSTYCZNEGO

KLASY (załącznik nr 1) informacje o istnieniu ewentualnych czynników ryzyka i tego, których dzieci dotyczą.

5. Zaobserwowane czynniki ryzyka personel zgłasza wychowawcy, a ten – w zależności od wagi potencjalnego ryzyka – obserwuje dziecko sam lub włącza w obserwację pedagoga albo psychologa szkolnego.

Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi

§1

Zasady bezpiecznych relacji personelu z uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia (Załącznik nr 2).

§2

1. Relacje personelu z uczniami

- 1) Jesteś zobowiązana/zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
- 2) Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.
- 3) w komunikacji z podopiecznymi zachowuj cierpliwość i szacunek.
- 4) Słuchaj uważnie uczniów i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- 5) Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci krzyknąć na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z jego lub cudzego bezpieczeństwa.
- 6) Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- 7) Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- 8) Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępstwo od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- 9) Jeśli pojawi się konieczność rozmawiania z dzieckiem na osobności, zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy (wskazania nie dotyczą lekcji indywidualnych oraz okoliczności, w których treść rozmowy wymaga najwyższej poufności).
- 10) Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- 11) Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.

2. Działania z dziećmi

- 1) Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

- 2) Unikaj faworyzowania.
- 3) Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- 4) Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- 5) Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- 6) Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarunków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, słodczy.
- 7) Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem, reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

3. Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Zasady kontaktu fizycznego z dziećmi:

- 1) Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- 2) Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- 3) Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- 4) Nie angażuj się w takie aktywności, jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- 5) Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. w takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- 6) Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych

lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

7) w sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety.

8) Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym pokoju.

4. Kontakty poza godzinami pracy

1. Generalnie kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

2. Zasady kontaktu poza godzinami pracy:

a) Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Dotyczy to także zapraszania uczniów do grona znajomych w mediach społecznościowych.

b) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (GPE, e-mail, telefon służbowy). w uzasadnionych przypadkach, gdy zachodzi konieczność szybkiej komunikacji via Messenger zainstalowany na prywatnym telefonie, dozwolone są jedynie kontakty rejestrowane na tzw. grupach, także wtedy, gdy adresowane są do konkretnego ucznia, członka danego zespołu na komunikatorze.

3) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

4) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Zasady rekrutacji personelu (pracowników/wolontariuszy/stażystów/praktykantów)

1. w ramach rekrutacji członków personelu pracujących z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje.

2. Szkoła uzyskuje o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego.

3. Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w organizacji są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

§ 1

W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji pedagogowi, psychologowi lub dyrektorowi szkoły.

§ 2

1. Pedagog/psycholog wzywa opiekunów dziecka, które w opinii jego lub innego pracownika jest krzywdzone oraz informuje ich o podejrzeniu.

2. Pedagog i psycholog we współpracy z wychowawcą sporządzają plan pomocy dziecku, który powinien zawierać treści dotyczące:

- a) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia odpowiednim organom (prokuratura/policja, sąd rodzinno-opiekuńczy, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura Niebieskiej Karty);
- b) wsparcia, jakie placówka zaoferowała dziecku;
- c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 3

1. w przypadkach bardziej skomplikowanych (np. dotyczących wykorzystywania seksualnego, znęcania się fizycznego i psychicznego) dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor, w razie potrzeby specjaliści z zewnątrz (dalej określani jako: zespół interwencyjny).

2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, spełniający wymogi określone w § 2, pkt. 2, na podstawie notatki służbowej sporządzonej przez pracownika zgłaszającego podejrzenie krzywdzenia.

3. w przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, pedagog lub psycholog podczas spotkania wyjaśniającego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

§ 4

1. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.

2. Pedagog/ psycholog informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja, sąd rodzinno-opiekuńczy, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura Niebieskiej Karty).

3. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

4. w przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, przez instytucje wskazane w pkt. 2 rodzic dziecka powinien poinformować o tym fakcie szkołę na piśmie np. poprzez dziennik elektroniczny.

§ 5

1. z przebiegu interwencji sporządza się KARTĘ PRZEBIEGU INTERWENCJI (załącznik nr 3). Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.

2. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych pozyskały informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 6

Procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka poza szkołą (w środowisku rodzinnym)

1. Pracownik szkoły podejrzewający krzywdzenie dziecka niezwłocznie informuje o swoich spostrzeżeniach pedagoga lub psychologa szkolnego w celu zebrania i zweryfikowania informacji. Po zgromadzeniu informacji pracownik/wychowawca/pedagog/psycholog zgłasza podejrzenie dyrektorowi placówki.
2. Pedagog/psycholog wraz z wychowawcą mają do dyspozycji wzór KWESTIONARIUSZA DIAGNOSTYCZNEGO DZIECKA KRZYWDZONEGO i w razie potrzeby wspierają się nim w diagnozie sytuacji (załącznik nr 4).
3. Dyrektor, wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka. Jeżeli z rozmowy wynika, że dziecko jest krzywdzone w środowisku rodzinnym, dyrektor zgłasza zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wówczas należy powiadomić Sąd Rodzinny i Nieletnich. w przypadku podejrzenia przestępstwa należy powiadomić policję lub prokuraturę, właściwe ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa. w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka należy wezwać policję.
4. w przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor dodatkowo powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca dziecka, dyrektor, inni pracownicy szkoły mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
5. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
  - a) podjęcia przez instytucję działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki,
  - b) wsparcia, jakie szkoła zaoferuje dziecku,
  - c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 7

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez pracownika placówki

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka w szkole zgłasza problem dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor rozmawia z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia: przekazanie uwag, poznanie jego wersji wydarzeń, analiza zebranych danych, oraz zaplanowanie razem z podejrzanym pracownikiem dalszych działań, mających na celu uchronienie dzieci przed ryzykiem powtórzenia się problemu. Gdy zachodzi taka konieczność, odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
3. Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

4. w przypadku potwierdzenia podejrzenia, że fakt krzywdzenia/znęcania fizycznego lub psychicznego/wykorzystywania seksualnego miał miejsce, na wniosek dyrektora szkoły właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ukarania pracownika.

§ 8

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez rówieśników

1. Osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka w szkole przez rówieśników lub krzywdzone dziecko zgłasza problem wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powinien przeprowadzić dokładną rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z dziećmi oskarżonymi o krzywdzenie kolegi bądź koleżanki. Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca powinien opracować plan pomocy dziecku, by wyeliminować zachowania niepożądane w grupie.
3. w przypadku bardziej skomplikowanym wychowawca powinien zgłosić problem do pedagoga/psychologa szkolnego lub dyrektora szkoły.
4. Dyrektor powołuje zespół wychowawczy, w skład którego mogą wchodzić: wychowawca, pedagog/psycholog, dyrektor szkoły oraz inni nauczyciele lub pracownicy szkoły, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.
5. Szczegółowe przypadki krzywdzenia dzieci przez rówieśników rozwiązywane są w oparciu o procedury nr 3 i 4 z listy Procedur ZSO nr 6 w Gdańsku (Procedura postępowania nauczycieli wobec małoletniej ofiary przemocy w szkole oraz Procedura postępowania nauczycieli wobec nieletniego sprawcy przemocy w szkole).

§ 9

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez rodzica innego ucznia

1. Osoba będąca świadkiem krzywdzenia dziecka przez rodzica innego ucznia zgłasza problem pedagogowi/psychologowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor i pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z rodzicem innego ucznia na temat zdarzenia. Rodzic zostaje pouczony, że jeżeli ma zastrzeżenia do zachowania dziecka, którego dotyczyło zdarzenie, ma prawo rozmawiać na ten temat tylko i wyłącznie z osobami dorosłymi, tzn. z rodzicami tego dziecka, dyrektorem, nauczycielem, pedagogiem lub wychowawcą. Niedopuszczalne jest stosowanie wszelkiego rodzaju agresji słownej i fizycznej wobec dziecka.
3. o zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez dyrektora i pedagoga/psychologa z rodzicem innego ucznia, który dokonał krzywdzenia zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie tego dziecka, którzy mogą powiadomić policję.
4. Krzywdzonemu dziecku zostaje udzielone wsparcie wychowawcy i pedagoga/psychologa.
5. Zorientowawszy się w sytuacji i oceniwszy jej powagę, dyrektor szkoły może powiadomić o zajściu policję.

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w placówce

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik szkoły ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego powołanego w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Pracownik szkoły może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.
6. Pracownik szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiece.
7. Pracownik szkoły w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach może skontaktować się z opiekunem dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. w przypadku wyrażenia zgody, pracownik szkoły podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe opiekuna dziecka.
8. Pracownik szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.
9. Pracownik szkoły nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik szkoły jest przeświadczony, iż jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
10. Rodzic/opiekun wyraża pisemną zgodę na utrwalanie wizerunku dziecka podczas pierwszego zebrania z wychowawcą klasy. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych

1. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest:
  - a) pod nadzorem pracownika szkoły na lekcji informatyki
  - b) bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach znajdujących się na terenie instytucji (dostęp swobodny) oraz poprzez prywatne urządzenia uczniów (w wypadku LO).
3. w przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki pracownik szkoły ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
4. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach, z których możliwy jest dostęp swobodny.
5. Wyznaczony pracownik szkoły zapewnia, by na wszystkich komputerach na terenie placówki z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane:
  - a) oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
  - b) oprogramowanie monitorujące korzystanie przez dziecko z Internetu,

- c) oprogramowanie antywirusowe,
  - d) oprogramowanie antyspamowe.
6. Wyznaczony pracownik szkoły przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. w przypadku ich wykrycia ustala, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
7. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzania niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik szkoły przekazuje koordynatorowi/pedagogowi szkoły/psychologowi, który przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
8. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy koordynator/pedagog/psycholog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale *Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci* niniejszej polityki.
9. Kwestie korzystania przez uczniów SP z urządzeń osobistych mających dostęp do Internetu reguluje *Regulamin korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w Szkole Podstawowej Mistrzostwa Sportowego 94 im. Hanzy w Gdańsku*.

Monitoring

1. Dyrekcja placówki wyznacza przewodniczącego zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w placówce.
2. Osoba, o której mowa w pkt. 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1, przeprowadza wśród personelu placówki (raz na 12 miesięcy) ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki.
4. w ankiecie członkowie personelu placówki mogą proponować zmiany w Polityce oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.
5. Osoba, o której mowa w pkt. 1, opracowuje wypełnione przez personel placówki ankiety. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrekcji placówki.
6. Dyrekcja wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza personelowi placówki nowe brzmienie Polityki.

Przepisy końcowe

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu placówki, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla personelu lub przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną.

Załącznik nr 1 do dokumentu
Polityka oraz procedury ochrony przed krzywdzeniem

ARKUSZ DIAGNOSTYCZNY KLASY .....
wychowawca .....

1. Uczniowie z rodzin niepełnych (rozwód, śmierć, separacja)

.....
.....

2. Uczniowie z rodzin z problemem alkoholowym

.....
.....

3. Uczniowie z rodzin wielodzietnych (powyżej trójki rodzeństwa)

.....
.....

4. Uczniowie z rodzin zastępczych

.....
.....

5. Uczniowie o niskim statusie społecznym (pomoc MOPR)

.....
.....

6. Uczniowie pod nadzorem kuratora (notowania policji, mający sprawy w Sądzie Rodzinnym, Niebieska Karta)

.....
.....

7. Uczniowie wagarujący

.....
.....

8. Uczniowie drugorocznicy

.....
.....

9. Uczniowie mający trudności w nauce

.....
.....

10. Uczniowie agresywni, buntowniczy

.....
.....

11. Osoby w klasie izolowane, nieakceptowane

.....
.....

12. Uczniowie pod opieką psychologa/psychiatry poza szkołą

.....
.....

13. Informacje różne (dzieci spożywające alkohol, zażywające narkotyki, palące papierosy, o zaburzeniach nerwicowych, lękowych)

.....
.....

VI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
Im. Obrońców Helu

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH nr 6
VI Liceum Ogólnokształcące
Szkoła Podstawowa Mistrzostwa Sportowego nr 94

Załącznik nr 2 do dokumentu

Polityka oraz procedury ochrony przed krzywdzeniem

Potwierdzam zapoznanie się z treścią dokumentu Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem w ZSO nr 6 w Gdańsku i deklaruję, że będę przestrzegać zasad w nim opisanych.

.....

imię i nazwisko pracownika

.....

data i podpis

Załącznik nr 3 do dokumentu
Polityka oraz procedury ochrony przed krzywdzeniem

KARTA PRZEBIEGU INTERWENCJI

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH NR 6 W GDAŃSKU

Imię i nazwisko dziecka:		
Przyczyna interwencji (Forma krzywdzenia):		
Osoba zgłaszająca konieczność interwencji:		
Opis działań podjętych przez dyrekcję/ pedagoga/psychologa/ wychowawcę	Data:	Podjęte działanie:
	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
	4.	4.
Spotkania z opiekunami dziecka:	Data:	Podjęte działanie:
	1.	1.
	2.	2.
	3.	3.
Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie policji Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
	Data:	Działanie:

VI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE
Im. Obrońców Helu

ZESPÓŁ SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH nr 6
VI Liceum Ogólnokształcące
Szkoła Podstawowa Mistrzostwa Sportowego nr 94

Szkoła Mistrzostwa Sportowego nr 94
im. Hanzy w Gdańsku

Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania szkoły, działania rodziców		1. 2. 3. 4.
---	--	----------------------

Załącznik nr 4 do dokumentu
Polityka oraz procedury ochrony przed krzywdzeniem

KWESTIONARIUSZ DIAGNOSTYCZNY DZIECKA KRZYWDZONEGO

Imię i nazwisko: .....

Data urodzenia: .....

Adres zamieszkania, telefon .....

Wygląd:

	TAK	NIE	Uwagi, opis
1) Brudne			
2) Zadrapania			
3) Zasinienia			
4) Oparzenia			
5) Złamania			
6) Zranienia			
7) Zwichnięcia			
8) Inne urazy (jakie?)			

Zachowanie dziecka:

	TAK	NIE	Uwagi, opis
1) Niespokojne, pobudzone			
2) Wycofane, zamknięte w sobie			
3) Agresywne			
4) Zaprzecza problemom			
5) Inne (jakie?)			

Formy krzywdzenia:

1. FIZYCZNE

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)
	Bicie			
	Szarpanie			
	Kopanie			
	Ciągnięcie za włosy			
	Popychanie			
	Inne (jakie?)			

2. SEKSUALNE

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)
	Pokazywanie filmów, zdjęć pornograficznych			
	Dotykanie intymnych miejsc			
	Stosunek seksualny			
	Inne (jakie?)			

3. EKONOMICZNE

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Formy krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)
	Zmuszanie do żebrania			
	Zmuszanie do zarobkowania			
	Brak łożenia na utrzymanie dziecka			
	Brak dbałości o zabezpieczenie ewentualnych należności (alimenty, obiady, renta rodzinna itp.)			
	Inne (jakie?)			

4. PSYCHICZNE

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Rodzaje krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi (np. częstotliwość krzywdzenia, od kiedy trwa)
	Poniżanie			
	Groźenie, straszenie (np. opuszczeniem, oddaniem)			
	Zamykanie, izolacja			
	Manipulowanie dzieckiem			
	Obwinianie (np. za chorobę, niepowodzenie)			
	Odrzucanie emocjonalne (np. mówienie i okazywanie wrogości, ciągłe krytykowanie)			
	Pomniejszanie/zaprzeczanie wartości dziecka			
	Brak uwagi, troski, zainteresowania			
	Nadmierne wymagania wobec dziecka			
	Nadopiekuńczość (nadmierne ochranianie, wyręczanie, blokowanie samodzielności dziecka)			
	Inne (jakie?)			

5. ZANIEDBYWANIE

Sprawca/y (imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa z dzieckiem)	Formy krzywdzenia dziecka	TAK	NIE	Uwagi
	Niedostarczanie jedzenia			
	Niedostarczanie ubrania, butów			
	Niedostarczanie zabawek			
	Brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego			
	Niedostarczanie podręczników i przyborów szkolnych			
	Nieodpowiednia higiena ciała			
	Brak szczepień obowiązkowych			
	Zaniedbywanie leczenia (kontrola med., leki, badania)			
	Brak własnego miejsca do spania			
	Bycie przez dziecko świadkiem awantur, libacji alkoholowych itp.			
	Inne (jakie?)			

Zasoby dziecka:

	TAK	NIE
Dobry stan zdrowia		
Umiejętność samoobsługi		
Umiejętność i możliwość rozpoznania sytuacji zagrożenia, zwrócenia się po pomoc		
Możliwość schronienia się w bezpiecznym miejscu pod ochroną opiekuna prawnego		
Inne		

Osoby wspierające dziecko:

Imię i nazwisko, adres, telefon kontaktowy	Zakres pomocy, oparcia dla dziecka
1.	
2.	

Stopień zagrożenia dziecka krzywdzeniem:

Sytuacja dziecka wymaga:	TAK	NIE
Natychmiastowej interwencji		
Pomocy materialnej: rzeczowej (odzież, obuwie, obiad i in.) oraz finansowej		
Pomocy psychologicznej (diagnoza, terapia, grupa wsparcia i in.)		
Powiadomienia sądu		